

Vysoké učení technické v Brně Fakulta informačních technológií

Elektronická kuchařka Dokumentácia z predmetu ITU 9. prosince 2013

Varianta - č.22

Vojtěch Meca xmecav00 , Jiří Macků xmacku03 Martin Maga xmagam00 Rozšírenie:

Obsah

1	Úvod	2
2	Motivácia	2
3	Grafické rozhranie 3.1 Popis častí rozhrania	2 2 9
4	Implementácia	10
5	Inštalácia	10
6	Testovanie a vyhodnotenie 6.1 Dotazník 6.2 Testy 6.2.1 Test č.1 6.2.2 Test č.2 6.2.3 Test č.3 6.2.4 Test č.4 6.3 Vyhodnotenie testov 6.3.1 Test č.1 6.3.2 Test č.2 6.3.3 Test č.3 6.3.4 Test č.4 6.4 Vyhodnotenie dotazníku	10 11 11 11 12 12 12 12 12 13 13
7	Použité zdroje	14
8	Záver	14
9	Referencie	15

1 Úvod

Táto dokumentácia sa zaoberá vývojom, implementáciou a testovaním elektronickej kuchařky. Je rozdelená do kapitol, ktoré sa zaoberajú rôznymi aspektami projektu. Túto tému sme si vybrali z dôvodu vysokého dopytu užívateľov pre daný typ aplikácie a možnosť súkromného využitia.

2 Motivácia

Počítače stále viac a viac vnikajú do bežných činností človeka a snažia sa mu uľahčiť a urýchliť prácu. V poslednej dobe viac a viac užívateľov má prístup k internetu a využíva ho na získanie všemožných informácií. Jednou s týchto informácií býva často kuchársky recept. Tento recept by mal spĺňať požadované kvality, byť jednoduchý rýchly, overený a jasne formulovaný. Užívateľ pristupujúcu k takejto službe má po istej dobe snahy vložiť si do zbierky vlastné recepty. Tieto recepty chce hodnotiť, alebo ich upravovať po prípade ich zmazať. Jednotlivé recepty by si rád zaradil do kategórií. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli implementovať zadanie Elektronickej kuchařky, ktoré spĺňa všetky tieto požiadavky užívateľov. Snahou bolo zamerať sa na mladých užívateľov, ktorým nerobí problém interakcia s novou aplikáciou, muži alebo ženy. Aplikácia nie je určená pre zrakovo znevýhodneých užívateľov, keďže aplikácia neobsahuje možnosti pre čítačky rovnako ani aj pre užívateľov staršieho veku, ktorí majú problémy so zrakom.

3 Grafické rozhranie

Užívateľské rozhranie bolo navrhované s cieľom maximálne zjednodušiť prácu užívateľa s aplikáciou. Aby kladlo dôraz na jednoduchosť a miernu inovatívnosť riešenia. Užívateľ je schopný sa s rozhraním pomerne rýchlo zoznámiť a plne ho využívať pre dosiahnutie svojich výsledkov. Jednotlivé časti sú farebne rozdelené, aby možnosti, ktoré užívateľ bude využívať pomerne často mal stále na očiach. Rozhranie sa skladá z hlavnej lišty, ktorá je prístupná v každom okamihu práce s aplikáciou. Pred samotnou fázou implementácie prebiehali viaceré stretnutia členov tímu, ktorých cieľom bolo návrh optimálneho a dostatočne jednoduchého rozhranie pre používanie boli tam pridané inovatívne prvky, ktorých cieľom bolo spestriť a zaujať užívateľa o naše riešenie.[1]

3.1 Popis častí rozhrania

Na obrázku č. 1 můžeme vidět úvodní stranu elektronické kuchařky. Můžeme si povšimnout menu umístěné v horní části webové stránky. Menu se zobrazuje ve všech webových stránkách elektronické kuchařky. Toto menu slouží k rychlé a efektivní práci sloužící pro pohodlí uživatelů. Nacházíme v něm záložky **Domu**, **Kategorie**, **Přidat recept**, **Rozšířené vyhledávání** a rychlé vyhledávání **Hledej...**.

Při stisku záložky **Domu** je uživatel přesměrován na úvodní stranu obr. č. 1.

Při stisku záložky **Kategorie** se uživatelovi zobrazí skupiny kategorií obr. č. 4. Pokud uživatel stisne jednu z kategorií, tak je přesměrován na stránku dané kategorie.

Při stisku záložky **Přidat recept** je uživatel přesměrován na webovou stránku **Přídání nového receptu** obr. č. 3.

Při stisku záložky Rozšířené vyhledávání je uživatel přesměrován na webovou stránku

Obrázek 1: Ukážka hlavnej stránky

Ukážka rožšíreného vyhľadávania obr. č. 7.

Poslední záložka **Hledej...** slouží k rychlému vyhledávání receptů.

Dále na obrázku č. 1 můžeme vidět 6 základních kategorií. Uživatel, kliknutím na jednu z nich, je přesměrová přímo na výběr jídel dané kategrie. V případě kategorie **Polévky** je přesměrován na webovou stránku obr. č. 4.

V dolní části webové stránky si můžeme všimnout šítku s autory elektronické kuchařky, ten se zobrazuje také na každé z webových stránek kuchařky.

Obrázek 2: Ukážka editovania receptov

Na dalším obrázku č. 2 vidíme formulář pro editování již existujícího receptu. Uživatel může změnit název jídla, přidat nebo odebrat suroviny, změnit obrázek k jídlu, dále může změnit popis tvorby jídla, změnit může také délku přípravy jídla a v neposlední řadě může změnit pod jakou kategorii jídlo patří. Pro uchování změn, které uživatel provedl, musí zmáčnout tlačítko **Ulož**. V případě zmáčknutí talčítka **Zrušit** se změny provedené uživatelem ztratí. Po zmáčknutí tlačítka **Ulož** nebo **Zrušit** je uživatel přesměrován na stránku s daným receptem.

Obrázek 3: Ukážka pridávania receptov

Na obrázku č. 3 vidíme formulář velmi podobný editaci receptů s tím rozdílem, že formulář je naprosto prázdný. Uživatel zde může vytvořit nový recept podle své nejlepší vůle. Přidává parametry receptu jako v předchozím případě a poté co stiskne talčítko **Ulož** se nový recept uloží do databáze elektronické kuchařky. V případě, že si uživatel rozmyslí, že recept uložit na webové stránky nechce, tak zmáčkne tlačítko **Zrušit**. Tlačítko **Ulož** uživatele přesměruje na webovou stránku s novým receptem, narozdíl tlačítko **Zrušit** přesměruje uživatele na hlavní stránku kuchařky.

Obrázek 4: Ukážka kategórie

Na dalším obrázku č. 4 vidíme, webovou stránku jedné z vybraných kategorií jídel. Zde se nachzází seznam jídel spadající pod tuto kategorii. Uživatel, po vybrání jednoho receptu, je přesměrován na stránku s tímto konkrétním receptem. Uživatel se také může pomocí tlačítek **Předchozí recepty** a **Další recepty** dostat k dalším receptů dané kategorie. Tyto tlačítka jsou umýstěná v dolní části stránky.

Obrázek 5: Ukážka receptu

Další obrázek č. 5 představuje webovou stránku konkrétního receptu. Zde uživatel vidí potřebné informace pro vytvoření jídla daného receptu. V dolní části webové stránky si můžeme povšimnout tlačítek pro editaci nebo zrušení receptu. Při stisku tlačítka **Editovat** je uživatel přesměrován na webobou stránku **Editace receptu** obr. č. 2 konkrétního receptu. Při zmáčknutí tlačítka **Smazat** se smažou veškeré informace o receptu z databáze elektronické kuchařky a uživatel je přesměrován na hlavní webovou stranku kuchařky.

Obrázek 6: Ukážka zobrazenia výsledkov

Na dalším obrázku č. 6 vidíme výsledky vyhledávání. V horní části vidíme slovo, podle kterého jsme vyhledávali recept. Pod tímto klíčovým slovem vyhledávání se nám zobrazí recepty s názvy, které se shodují s klíčovým vyhledávacím slovem. Pod zobrazenými recepty jsou tlačítka určená pro průchod dalšími recepty, které mají shodu v názvu s vyhledávacím slovem. Uživatel se kliknutím na daný recept dostane na webovou stránku receptu např. obr. č. 5.

Obrázek 7: Ukážka rožšíreného vyhľadávania

V případě posledního obrázku č. 7 vidíme možnost rozšířeného vyhledávání. Zde uživatel může zadat více kritérií pro vyhledávání receptů než podle jména. Uživatel může vybrat jen několik kritérií ze všech, které jsou mu nabízeny. Není limitován vyplnění všech kritérií. V případě, že zadal jemu dostačující informace na vyhledání receptu, zmáčkne tlačítko **Hledat**. Poté je uživatel přesměrován na stránku, kde může videt seznam receptů shodující se s tím, co zadal.

V ďalšej kapitole sa bude zaoberať implementáciou riešenia.

3.2 Inovatívnosť

Aplikácia neprináša veľa nových možností. Ponúkala štandardné funkcie, na ktoré sa kladol dôraz, aby boli jednoduché a ľahko používateľné. S inovatívnym prístupom by som rád spomenul možnosti pokročilého vyhľadánia. Užívateľ mal širokú možnosť vyhľadávania a to podľa názvu v recepte, postupu, času prípravy, kategórií receptu. V rámci rozšírenia by sa jedla o systém hodnotenia receptov podľa ktorého by sa dalo vyhľadávať.

4 Implementácia

Táto kapitola sa zaoberá implementáciou a ukazuje možnosti implementácie elektronickej kuchařky. Pri implementácií bol využitý jazyk HTML verzie 5¹, jazyk CSS verzie3², JavaScript³ s knihovnou jQuery⁴ a PHP verzie 5⁵. Práca bola rozdelená do menších celkov, ktoré boli postupne testované. Jednotlivý členovia tímu pracovali s každou častou aplikácie, minimálne pripomienkovali jeho implementáciu s cieľom vytvoriť aplikáciu, ktorá by bola čo maximálne responzívna. Boli rozvrhnuté činnosti, ktoré by mala aplikácia spĺňať a na základe nich a návrhu užívateľské rozhrania prebiehala samostná implementácia. Implementácia prebehla napísaním základnej šablóny, ktorá obsahovala pevnú hlavičku, ktorá obsahovala všetky možnosti. Následne sa určili činnosti, ktoré musí spĺnať podľa toho sa vytvárali postupné stránky a k tomu prislúchajúce php súbory na spracovanie dát, prípadne správnu reakciu podľa požiadaviek užívateľa. [2]

Současná verze aplikace obsahuje pouze základní funkce pro práci s recepty: zobrazení, editace, vytvoření nového a smazání receptu. Stejně tak vyhledávání má pouze základní funkčnost: fulltextové vyhledávání v názvech a postupech, a vyhledávání podle kategorií a času přípravy. V budoucí verzi aplikace by jsme chtěli přidat správu uživatelů kvůli zlepšení přehlednosti aplikace a lepší kontrole nad tím co užvatelé s naší aplikací provádí. Uživatelé by také měli mít možnost komentovat a hodnotit recepty. U vyhledávání by jsme chtěli přidat vyhledávání podle surovin a podle hodnocení receptu.

5 Inštalácia

Výsledný projekt sa skladá so súborov s príponou .php, .sql, .css, .html, .js. Z toho dôvodu je potrebné mať k dispozícií webový server, na ktorom pobežia všetky potrebné služby. Hlavne treba, aby tento server podporoval MySQL minimálne vo verzii 5 a PHP vo verzii 5. Je potrebné naprv správne vytvoriť databázu podľa priloženého skriptu a následne ju naplňit testovacími dátami(receptami). Pre správny beh je potrebné nastaviť oprávnenie 777 pre súbory s príponou php, pre ostatné súbory a priečinky oprávnenia 664.

6 Testovanie a vyhodnotenie

Aplikácia bola umiestnená na školský server odkiaľ ju mali prístupnú všetci užívatelia. Testovanie prebiehalo na základe dotazníka, ktorý bol predloženým cieľovým skupinám. Ďalej prebehlo vyhotovenie testov, kde sa merali rôzne veličiny typicky rýchlosť splnenia danej akcie a počet zbytočných pohybov. Na základe týchto testov sme mohli vyhodniť rôzne aspekty nášho užívatelského rozhrania testovanie prebehlo na vzorke 5 užívateľov.

Na testovanie sme použili nasledujúce testovacie skupiny:

- Užívatelia od 15 25, ktorí majú snahu maximálne využívať informačné technológie
- Užívatelia 25 40, ktorí využívajú informačné technológie v menšom rozsahu

 $^{^{1}}http://cs.wikipedia.org/wiki/HTML5$

 $^{^2}http://www.w3schools.com/css/css3_intro.asp$

 $^{^3}http://cs.wikipedia.org/wiki/JavaScript$

 $^{^4}http://jquery.com/$

 $^{^{5}}http://php.net/$

- Ženy vo veku 20 35, ktoré majú skúsenost s informačnými technológiami
- Užívatelia ženkého pohlavia od 15 40, ktorí majú minimálne alebo žiadne skúsenosti s informačnými technológiami, ale zaujímajú sa o daný typ aplikácie

Každá testovacia skupina mala zastúpenie 2 užívateľov.

6.1 Dotazník

Dotazník sa skladal z približne z nasledujúcich otázok:

- Máte skúsenosti s podobnými elektronickými kuchárkami ?
- Ako hodnotíte užitočnosť takéhoto programu?
- Ako sa Vám program ovláda ?
- Čo Vám v našom program chýba a malo by tam určite byť?
- Je niečo čo na našej aplikácií oceňujete?
- Máte nejaké iné propomienky k aplikácií?
- Vedeli by te používať elektronickú kuchárku miesto jej papierovej podoby?
- Skúšali ste k aplikácií pristupovať cez Váš mobilný telefón?

Plné znenie dotazníku je k dispozícií online na nasledujúcej adrese: https://docs.google.com/forms/d/1

6.2 Testy

Testy boli vyhotované s cieľom zistiť, aké je užívateľské rozhranie jednoduché, intuitívne a ako rýchlo sa dokáže užívateľ zorientovať v aplikácií.

6.2.1 Test č.1

Cieľom tohto testu boli otestovanie možnosti jednoduchého fulltextového vyhľadávania. Užívateľom s cieľom skupiny bola zadaná nasledujúca úloha: "Vyhľadajte jedlá, ktoré obsahujú v jedle "bramb" pomocou fulltextového vyhľadávania". Zapíšte koľko výsledkov vyhľadávanie vrátilo. Užívateľ musí správne lokalizovať pole pre fulltextové vyhľadávanie a zapísať d tohto poľa "bramb". Výsledok vyhľadávania by mal vrátiť 2 položky.

6.2.2 Test č.2

Cieľom tohto testu bolo otestovanie pridávania nového receptu. Zadanie znelo "Pridajte nový recept s názvom "Bramborové těstoviny" s dĺžkou prípravy 6 minút, ktorý bude mať 3 ľubovolné suroviny, nahrajte ľubovolný obrázok receptu a napíšte ľubolný recept, ktorý môže obsahovať aj nezmyselné vety. "Užívatelia museli správne lokalizovať tlačidlo pre pridanie nového receptu. Následne sa im rozbrazil formulár, do ktorého mohli ľubovoľne písať. Museli správne vyuplniť názov receptu, vybrať zo zoznamu pre dĺžku prípravy interval 5-10 minút. Následne vyplniť 3 suroviny vrátane množstvo. Nahrať obrázok z disku počítača a následne vyplniť návod na prípravu.

6.2.3 Test č.3

Cieľom bolo testu bolo otestovať možnosť editovania receptu. Zadanie úlohy znelo nasledovne: "Editujte už pripravený recept. Zmeňte názov na ľubovolný iný, tak isto dĺžku prípravy, zrušte ľubovolnú surovinu a editujte postup". Užívateľ už mal predpripravené okno s editáciou, musel správne zmeniť jednotlivé hodnoty, lokalizovať tlačidlo na zmazanie suroviny a potvrdiť zmenu stlačením tlačidla uložiť.

6.2.4 Test č.4

Cieľom toho testu bolo otestovať pokročilé vyhľadávanie. Zadanie úlohy znelo: "Využite možnosť pokročilého vyhľadávania a vyhľadajte všetky recepty s dobou prípravy medzi 5-10 minút". Užívateľ musel správne lokalizovať možnosť pokročilého vyhľadávania. Následne bol presmerovaný na formulár, do ktorého mohol zadať viaceré možnosti. Musel správne vybrať z rolovacieho zoznamu 5-10 minút a nechať ostatné možnosti nezmenené.

6.3 Vyhodnotenie testov

Postupne budem ukazovať priemernú dobu splnenia úlohy, počet zbytočné preklikov resp. počet uchádzačov, ktorý to neboli schopný vykonať. Poúkážem, ktoré časti aplikácie by sa dali vylepšiť.

6.3.1 Test č.1

Test je ako všetky iné testy boli prevádzané na vzorke 5 užívateľov. Tento sa podaril splniť všetkým uchádzačom. Priemerne im to trvalo 10 sekúnd a počet zbytočných prekliknutí bol 5. Tento test nám odhalil, že fulltextové vyhľadávanie musí byť farebné odlíšené pre lepšiu orientáciu.

6.3.2 Test č.2

Tento test bol z jeden najťažších pre užívateľov. Na začiatku musí spomenúť, že tento test bol považovaný z našej strany jeden z najťažších každému užívateľovi sa podarilo pridať úspešne nový recept. Každý užívateľ pomerne rýchlo(priemerne 5 sekúnd) lokalizoval tlačidlo na pridávanie receptov, ktoré sa nachádza v globálnom menu. Následne užívatelia pomerne rýchlo vedeli recept pomenovať, zmeniť dĺžku prípravy, pridať suroviny a uložiť. Priemerne celý test trval užívateľo 2 minúty.

6.3.3 Test č.3

Tento test bol pre väčšinu testovacích užívateľov jeden z najťažšich. Každému užívateľovi sa pomerne rýchlo podarilo zmeniť názov receptu, dĺžku prípravy, postup prípravy. Najväčším úskalím tohto testu bolo zmazanie suroviny. Kompletný test dokončilo len 66% užívateľov. Z tohto testu nám jasne vyplynula potreba zmeniť tlačidlo na zmazanie receptu. Užívatelia potrebujú jasne zreteľnú označenú možnosť, aby ju mohli použiť. Priemerná dĺžka testu pre to bola 4 minúty.

6.3.4 Test č.4

Tento test patril medzi najviac úspešné. Bolo to spôsobené jeho jednoduchosťou. Užívatelia správne identifikovali jednotlivé polia, ktoré bolo treba správne vyplniť podľa zadania. Priemerná doba bola 30 sekúnd, čo bol aj nami odhadovaný čas.

6.4 Vyhodnotenie dotazníku

Dotazník bol predložený respondentom, ktorý na to odpovedali v nasledovnej podobe. Dospeli sme k veľmi zaujímavý výsledkom, ktoré nám pomohli priblížiť zmýšlanie ľudí a ich prácu s novými užívateľskými rozhraniami. Táto kapitola bude pri každej otázke ukazovať najčastejšie sa vyskytuújce odpovede. Užívatelia najprv aplikáciu vyskúšali a následne vyplnili dotazník.

- "Koľko máte rokov?"
- Väčšina respondentov odpovedala 15 až 25 rokov
- "Ako spravujete svoje recepty?"
- Väčšina užívateľov odpovedala, že svoje recepty nespravuje.
- "Na koľkých miestach spravujete svoje recepty?"
- Väčšina respondetov odpovedala, že na 1 mieste.
- "Použili ste niekedy elektronickú kuchárku?"
- Väčšina respondentov odpovedala, nie.
- "Aké informácie si poznamenávate k fotografiám?"
- Užívatelia si najčastejšie poznamenávajú názov receptu, suroviny a postup.
- "Aký systém triedenia receptov by Vám najviac vyhovoval?"
- Väčšina respondentov spravuje svoje recepty abecedne.
- "Aké dôležité sú pre Vás nasledujúce funkcie?"
- 1 najmenej dôležité. 5 najdôležitejšie.
- "Možnosť vyhľadávať recept podľa viacerých kritérií:"
- Priemerné hodnotenie boli 3, čo je priemerné.
- "Možnosť zdieľať recepty"
- Priemerné hodnotenie respondentov bolo 5.
- "Hodnotenie receptov"
- Priemerná odpoveď užívateľov bola 1.
- "Ako hodnotíte systém pridávania nových receptov?"

- Priemerné hodnotenie respondentov bolo 3.
- "Ako hodnotíte vyhľadávanie receptov?"
- Väčšina užívateľov odpovedala 4.
- "Aký dojem máte s prehliadania receptov?"
- Väčšina užívateľov odpovedala 4.
- "Ktorá funkcionalita bola príliš skytá?"
- Väčšina užívateľov odpovedala, že sa im nepáčila možnosť prehliadania receptov.
- "Aká funkcionalita vám chýbala?"
- Užívatelia by najviac ocenili mať možnosť zdieľania receptov.

Z tohto dotazníka nám jasne vyplyli chyby nášho riešenia. Mali by sme sa zamerať na pridanie dalšej funkcionality, ktorá by urobila našu aplikáciu oveľa príťažlivejšiu pre užívateľov. Rovnako by trebalo niektoré funkcie a užívateľské rozhranie zmeniť, aby boli viac prístupné. Užívatelia by si rovnako radi priali, aby mali recepty rozdelené do kategórií abecedne. Ďalej tu vyplýva nutnosť pridať zdielanie receptov.

7 Použité zdroje

Pri návrhu a implementácií užívateľského rozhrania sme využili rôzne informačné zdroje, ktoré nám pomohli a ozrejmili implementáciu. Hlavný zdrojom informácií boli manuálové stránky k použitým implementačným jazykom. Niekedy sme narážali na problém v anglickej lokalizácií a problém s porozumením pojmov a funkcií. Veľmi nám ale pomohli ilustrované príklady, ktoré sa nachádzali taktiež na manuálovej stránke. Rovnako sme informovali o dostupných elektronických kuchařkách a použitých užívateľských rozhraniach. Pre získanie ďalších hodnoverných informácií sme využili dostupnú literatúru. Táto je spomenutá v kapitole "Reference".

8 Záver

Cieľom tejto dokumentácie bolo ukázať možnosť implementácie elektronickej kuchařky. Rovnako bolo ukázané navrhnuté užívateľské rozhranie, ktoré bolo navrhnuté so zreteľom na maximálnu jednoduchosť a inovatívny prístup. Pomocou dotazníku a testov sme došli k záverom, že návrh rozhrania sa dá ešte vylepšiť, aby odpovedal požiadavkam užívateľom. Rovnako sme získali skúsenosť s tvorbou dotazníkov a testov a prácu s užívateľmi. Dotazy užívateľov nás podnietil k novej činnosti a pridali nám nové skúsenosti, ktoré využijeme v budúcnosti pri tvorbe užívateľských rozhraní.

9 Referencie

Reference

- [1] Anderson, J.: *Přitažlivý interaktivní design*. Brno:Computer press, 2012, ISBN 978-80-251-3722-2.
- [2] PROKOP, J.: Algoritmov jazyku C a C++ :praktický průvodce. Brno:Grada Publishing, 2009, ISBN 978-80-247-2751-6.